

РЕШЕНИЕ

№ 17535

гр. София, 22.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 13 състав, в
публично заседание на 22.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **2730** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, във вр. с чл. 118, ал. 1 КСО.

АССГ е сезиран с жалба от Н. И. Ж. срещу решение № 2153-21-49/20.02.2025 г. на Директора на ТП на НОИ С. – град. Претендира отмяната на обжалвания административен акт и присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение.

Ответникът, Директор на ТП на НОИ С. – град, чрез упълномощен юрисконсулт, в съдебно заседание и в депозиран писмени бележки, оспорва жалбата, прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение и претендира присъждане на юрисконсултско такова.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. – ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателката Н. Ж. е подала Заявление вх. № 2113-21-10106/31.12.2024 г. (л. 10), с което е поискала отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. Към заявлението са били приложени изискуемите се съгласно чл. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) документи, необходими за преценка правото на пенсия.

Въз основа на представените документи и данните в Регистъра на осигурените лица на НОИ, длъжностното лице по пенсионното осигуряване е зачело на жалбоподателката осигурителен стаж до 30.11.2024 г., както следва:

- 16 години 06 месеца и 01 дни от първа категория;
- 16 години 03 месеца и 14 дни от втора категория.

На основание чл. 103 КСО общият осигурителен стаж, превърнат към трета категория е 43 години 09 месеца и 17 дни. Към датата на заявлението – 31.12.2024 г. жалбоподателката е навършила 51 години 09 месеца и 29 дни.

С Разпореждане № [ЕГН]/6/21.01.2025 г. (л.57), издадено от С. Г. К. – длъжностно лице по ПО, е отказано отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст. В разпореждането е посочено, че жалбоподателката няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 69, ал. 2 КСО, тъй като няма навършени 54 години и 02 месеца за календарната 2024 г. Същата няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 69б, ал. 1 КСО, тъй като не отговаряла на изискването на чл. 18, ал. 4 НПОС – не придобива право на пенсия по чл. 69 КСО, тъй като няма изискуемата в разпоредбата възраст.

Разпореждането е ожалвано по административен ред пред директора на ТП на НОИ С. – град, който с процесното решение № 2153-21-49/20.02.2025 г. е отхвърлил жалбата и е потвърдил спорното разпореждане. В него са развити съображения, че определящ за прилагането на чл. 69 и чл. 69б КСО е характерът на положения труд. След като безспорно е установено, че Н. Ж. е била само държавен служител по ЗМВР, то за придобиване право на пенсия следва да се преценяват само условията по чл. 69 КСО. Изложено е, че ако се приеме тезата на жалбоподателката и се допусне лицата, които имат стаж с изискуемата продължителност по чл. 69 КСО, но нямат необходимата възраст, посочена в същата норма, да се пенсионират по реда на чл. 69б КСО, се нарушават основни принципи на осигурителното законодателство, целта на закона и се застрашава осигурителната система.

Решението е връчено на Н. Ж. на 26.02.2025 г. (л.67).

От правна страна съдът намира следното:

Обжалваният административен акт е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 117, ал. 1 КСО и с оглед представената Заповед № 1712/17.08.2015 г., от която е видно, че Т. В. е назначен на длъжността Директор на ТП на НОИ С. – град (л.66), като с него е потвърдено разпореждане, също издадено от компетентен орган, съгласно Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. (л.58). При издаване на процесното решение не са допуснати съществени нарушения на административнопроцесуалните правила, които да са от такова естество, че да са ограничили правото на жалбоподателката да участва в административното производство.

Описаната фактическа обстановка не е спорна между страните. Спорният въпрос по делото касае приложимостта на чл. 18, ал. 4 НПОС и чл. 69б КСО.

Не е спорно също така, че жалбоподателката като държавен служител по ЗМВР попада в персоналния обхват на чл. 69, ал. 2 КСО, както и че към момента на подаване на заявлението за пенсиониране не е навършила 54 години и 02 месеца за календарната 2024 г., изискуема съгласно правилото на чл. 69, ал. 9 КСО.

Съгласно разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия: навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст.

От цитираната разпоредба е видно, че за придобиване на правото на пенсия по чл. 69б, ал. 1 КСО следва да са налице три условия – определена възраст, минимално необходим стаж от първа категория и необходим сбор от навършена възраст и осигурителен стаж.

За да откаже отпускане на исканата лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, административният орган е приел, че жалбоподателката не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал. 1 КСО, така и по чл. 69б КСО, като изрично е посочил, че формалното съответствие на изискванията, посочени в тази норма, не са основания за отпускане на пенсия, тъй като водещ е характерът на действително заеманата длъжност и извършваната

дейност, която не попада в обхвата на ПТКП /отм./ и НКТП.

Настоящият съдебен състав намира, че изложените съображения, според които нормата на чл. 69б, ал. 1 КСО предвижда по-благоприятни условия за пенсиониране на лица, упражняващи тежък физически труд на изчерпателно посочени длъжности, между които не са държавни служители по чл. 69, ал. 2 КСО, включително и държавните служители по ЗМВР, каквато е и жалбоподателката, не намират опора в закона.

Видно е, че към датата на подаване на заявлението жалбоподателката не отговаря на изискванията по чл. 69, ал. 1 вр. ал. 9 КСО, тъй като няма навършената изискуема възраст от 54 г. и 02 месеца за 2024 г. Тя обаче отговаря на изискванията на чл. 69б, ал. 1, т. 2 КСО, като към 2024 г. е навършила изискуемата възраст за жените – 50 години и 08 месеца.

Жалбоподателката има и необходимия сбор от осигурителен стаж и възраст – 95 т., формиран като сбор на общия осигурителен стаж – 43 г. 09 м. и 17 д. и навършена възраст – 51 г. 09 м. и 29 д., или общо 95 г. 07м. и 16 г.

Съгласно разпоредбата на чл. 17, ал. 1, т. 2 НПОС за осигурителен стаж при пенсиониране на лицата по чл. 69 КСО се зачита изслуженото време по чл. 69, ал. 2 и 3 КСО. Според чл. 17, ал. 2 НПОС осигурителният стаж по чл. 69 КСО се зачита за първа категория труд. От цитираната разпоредба следва извод, че осигурителният стаж на лицата по чл. 69б КСО се "зачита", а не се "приравнява" на първа категория труд при пенсиониране, следователно трудът по чл. 69 КСО е от първа категория, а не от друг вид категория(Решение № 3724 от 09.04.2025 г. по адм. д. № 2124/2025 г., VI отд. на ВАС).

В Решение № 2291 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 9879/2020 г., VI отд., както и в Решение № 2259/18.02.2021 г. по адм. д. № 10189/2020 г., VI отд., е прието, че институтите на чл. 69 и чл. 69а КСО не се в условията на обуславящ/обусловен, т.е. за придобиване право на пенсия от лица, работещи при условията на първа или втора категория труд (чл. 69б КСО), са без значение обстоятелствата дали същите са и военнослужещи по Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България или държавни служители по Закона за Министерството на вътрешните работи и Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража, които не са достигнали изискуемата се възраст (но не и осигурителен стаж) за придобиване право на пенсия по чл. 69 КСО.

Тълкуването на двата правни института, направено от пенсионния орган, и то във връзка с посочената разпоредба в подзаконовия акт – чл. 18, ал. 4 НПОС, не държи сметка за уредбата на първично ниво на правно регулиране, която е ясна, а направеното по същество нейно допълване има определено ограничаващ характер по отношение признатите от закона права, поради което следва да бъде съобразено предписаното в чл. 5, ал. 1 АПК. В този смисъл е например Решение № 3724 от 09.04.2025 г. по адм. д. № 2124/2025 г., VI отд. на ВАС. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и като норма от подзаконов нормативен акт не може да преустанови действието на норми от по-висок ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО, а освен това е в противоречие с тях, тъй като въвежда различни правила от предвидените в нормите на КСО. В този смисъл е и практиката на ВАС, обективирана в Решение № 4375 от 28.04.2025 г. по адм. д. № 7497/2024 г., Решение № 2259/18.02.2021 г. по адм.дело №10189/2020 г., Решение № 7109 от 11.06.2024 г. по адм. д. № 11052 от 2023 г., Решение № 2291 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 9879/2020 г., Решение № 562/22.01.2025 г. по адм.дело № 11098/2024 г., Решение № 2076 от 4.03.2025 г. по адм. д. № 11285/2024 г., в които е посочено, че норма от подзаконов нормативен акт като чл. 18 ал. 4 НПОС не може да преустанови действието на норми от по-висок ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО.

Съдебната практика непротиворечиво приема, че разпоредбите на чл. 69 КСО и чл. 69б КСО са с

равнозначно приложение с оглед на правните последици. От това следва, че при наличие на една от двете хипотези, уредени в чл. 69 и чл. 69б КСО, правото на пенсия следва да бъде зачетено в която и хипотеза да бъде упражнено, а ако е възможно и по двете, като следва да се приложи нормативната уредба в по-благоприятния за заявителя вариант (Решение № 3748 от 09.04.2025 г. по адм. д. № 318/2025 г., VI отд. на ВАС). В същия смисъл са и решенията по адм. дела № 9879/2020 г., № 10189/2020 г., № 11052/2023 г., № 5649/2024 г., № 10885/2024 г., № 11098/2024 г., 11285/2024 г. на ВАС.

Предвид изложеното, следва да се направи извод, че жалбоподателката отговаря на условията на чл. 69б, ал. 1 КСО, поради което постановеният отказ се явява незаконосъобразен, поради което подлежи на отмяна.

При този изход на спора основателна се явява претенцията на жалбоподателката за присъждане на разноски за адвокатско възнаграждение, поради което НОИ следва да бъде осъден да заплати на Н. Ж. сума в размер на 700 лв. Възражението за прекомерност е неоснователно, тъй като съобразно чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредбата за възнагражденията за адвокатска работа, минималният размер на възнаграждението е 500 лв., а в случая се претендират 700 лв., които надвишават минимума с под S, поради което няма основание да се приеме, че възнаграждението е необосновано и прекомерно завишено.

Водим от горното АССГ

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на Н. И. Ж. Решение № 2153-21-49/20.02.2025 г. на Директора на ТП на НОИ С. –град.

ИЗПРАЩА преписката на Директора на ТП на НОИ С. – град за ново произнасяне, съобразно даденото в решението тълкуване на материалния закон.

ОСЪЖДА Национален осигурителен институт да заплати на Н. И. Ж., ЕГН [ЕГН], направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение в размер общо на 700,00 лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: